

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/72/2016
Identifikačné číslo spisu:	8113227173
Dátum vydania rozhodnutia:	25.04.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:8113227173.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Sluka, PhD. a členov senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Heleny Haukvitzovej, v spore žalobcu Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody, so sídlom v Prešove, kpt. Nálepku č. 1, IČO : 00 738 409, proti žalovanému Y. N. bývajúcemu v K., zastúpenému JUDr. Gabrielou Zelemovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Heydukova č. 6, o vypratanie bytu, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 25 C/125/2013, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 2. decembra 2015 sp.zn. 9Co/82/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobcu uznesením z 2. decembra 2015 sp.zn. 9Co/82/2015 zrušil rozsudok Okresného súdu Prešov z 8. januára 2015 sp.zn. 25 C/125/2013 (ktorým bola zamietnutá žaloba o vypratanie bytu) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p.). V odôvodnení uviedol, že rozhodoval bez nariadenia odvolacieho pojednávania, vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie (dokazovanie nevykonával). Opodstatnenosť uplatnených odvolacích dôvodov vedúcich k zrušeniu rozsudku súdu prvej inštancie podľa odvolacieho súdu spočívali na nesprávnom právnom posúdení veci a na nedostatočnom zistení jeho skutkového stavu. V konkrétnostiach dovolací súd odkazuje na argumentáciu uvedenú na stranách 4 odsek 3 až 8 odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

2. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, jeho prípustnosť odôvodňoval ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), inou vadou konania i nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.), navrhol zrušiť napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie. Namietal nedostatočné a nepreskúmateľné odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 157 ods.2 O.s.p.

(nevyslovil v čom videl za nesprávny právny názor súdu prvého stupňa a nekonkretizoval v čom bol nedostatočne zistený skutkový stav), v konkrétnostiach dovolateľ polemizoval s tým, ako by mal odvolací súd prihliadať na všetky podľa neho relevantné skutočnosti a ako by ich mal potom správne právne interpretovať, čo považoval za vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., porušenie čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) i čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Nesprávne právne posúdenie veci videl v tom, že odvolací súd nevyhodnotil všetky skutkové a právne skutočnosti, dôležité pre správne a spravodlivé zaujatie právnych názorov vo veci, tak ako mu to zákon ukladá a vychádzal (podľa neho) z nedostatočne zisteného skutočného stavu, nevysporiadal sa s jeho argumentáciou vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu. Za inú vadu konania označil to, že odvolací súd nebral v úvahu zistený skutkový stav ohľadne účelu a vôle zmluvných strán pri uzavretí Doplnku k nájomnej zmluve, pričom neprípustným a zavádzajúcim spôsobom vysvetlil č. 12 Doplnku a Smernicu generálneho riaditeľstva ZVJS, menil gramatický význam slov „upustiť od vymáhania uvoľnenia byť“, keď im dáva význam „vznik nájmu na dobu neurčitú“, čo považuje za nesprávne. Nesprávnou je aj úvaha o aplikácii § 3 Občianskeho zákonníka.

3. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že jeho dôvody považuje za neopodstatnené, navrhol ho zamietnuť. V ďalších vyjadreniach sporové strany zotrvali na podpore svojich pôvodných stanovísk.

4. Dovolanie žalovaného bolo podané 12. februára 2016, pred 1. júlom 2016, za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov. Podľa ustanovenia § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Pokiaľ bolo dovolanie v čase jeho podania prípustným prostriedkom nápravy, umožňujúcim dovolací prieskum, potom tieto účinky (a následky) sa uznávajú i v budúcnosti. Prežarovanie princípov právneho štátu do ústavného poriadku nachádza svoje normatívne vyjadrenie v ustanovení § 470 ods. 2 vete prvej CSP. Fundamentom je právna istota, ktorá v sebe nesie znaky ochrany nadobudnutých práv a s tým spojenej dôvery v právo.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

6. Pre účely predmetného dovolacieho konania je vhodné zdôrazniť, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania. Posúdiť správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy.

7. Na odôvodnenie svojho záveru dovolací súd v zmysle § 451 ods. 3 CSP stručne uvádza, že dovolaním je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nemá znaky rozhodnutí, proti ktorým je dovolanie prípustné v zmysle § 239 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku, zákona č. 99/1963 Zb. účinného do 30. júna 2016. Dovolanie žalovaného teda v zmysle § 239 O.s.p. nevyvolalo účinky, ktoré by podľa právneho stavu do 30. júna 2016 umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

8. Neprípustnosť dovolania v takom prípade znamená, že sa v podstatnej miere zužuje právna možnosť využitia zákonom prezumovaných dovolacích dôvodov, a teda možnosť dovolateľa domáhať sa reparácie prípadných nesprávností v súdom konaní, ktoré sa spájali s tzv. inou vadou v konaní majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Dovolateľ zastúpený kvalifikovaným zástupcom v dovolaní výslovne odvolaciemu súdu vyčíta, že jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom

posúdení i to, že konanie trpí inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie veci (napr. pri posúdení č. 12 Doplnku k nájomnej zmluve, smernice generálneho riaditeľstva ZVJS, či nedostatkov spájaných so zistením skutkového stavu veci). K týmto argumentom dovolací súd odkazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej k dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. bolo možné prihliadať len v prípade procesne prípustného dovolania, čo však nie je tento prípad (viď napr. R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 102/2012, 7 Cdo 116/2013, a iné). Z uvedeného plyní, že na dovolateľom uplatnené dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. (i keby boli prípadne opodstatnené) dovolací súd nemôže v tomto konaní prihliadať.

9. V danej veci by preto dovolanie bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle §237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.

10. Dovolateľ tvrdí, že mu bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumel procesne nesprávny postup súdu znemožňujúci účastníkovi konania realizáciu jeho procesných oprávnení [v zmysle § 18 O.s.p. mali účastníci rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

11. K námietke dovolateľa o porušení jeho práv v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s § 157 ods. 2 O.s.p. (práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia) dovolací súd uvádza, že právo na spravodlivý súdny proces (i právo na súdnu ochranu) je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

12. Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“. Toto stanovisko bolo uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016. Obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabikh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Rozhodnutie odvolacieho súdu umožňuje preskúmať ako, na základe čoho a z akých dôvodov súd rozhodol. Pri zrušení rozsudku súdu prvého stupňa odvolací súd vychádzal z ustanovenia § 221 ods.1 písm. h/ O.s.p. a záveru, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a v tejto súvislosti aj nedostatočne zistil skutkový stav. Súdu prvej inštancie vyčítal,

že sa doposiaľ nálezite nevyporiadal s interpretáciou ustanovenia § 3 Občianskeho zákonníka, s právnymi dôsledkami uzavretia Doplnku k zmluve z 3. januára 1994, s nevyužitím práva na bytovú náhradu podľa § 879c ods. 2 Občianskeho zákonníka, neskúmal platnosť výpovede z nájmu zo 14. januára 2004 z hľadiska náležitostí predpísaných v ustanovení § 710 ods. 3, §711 ods.1 písm. b/, ods. 2,4 Občianskeho zákonníka; v týchto súvislostiach nebol úplne zisťovaný skutkový stav. V ďalších konkrétnostiach dovolací súd odkazuje na podrobné a zrozumiteľné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (viď strana 4 až 6). Odvodnenie rozhodnutia zodpovedá ustanoveniu § 157 ods. 2 O.s.p. Správnosť úvah odvolacieho súdu a jeho právnych záverov dovolací súd neskúmal.

13. Do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania pre vadu zmätočnosti (§ 237 ods. 1 O.s.p.) nezakladalo, ak napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

14. Prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nezakladalo ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012. Pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

15. Dovolací súd vyššie uvedené dopĺňa poukázaním na záver ústavného súdu, podľa ktorého „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“ (viď IV. ÚS 196/2014).

16. Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť z ustanovení § 239 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné odmietol.

17. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.